

ualeat, quia non aliunde ualebat, nisi ex impossibilitate antecedentis, que remota est. Neque inconuenient consequentiam bonam materiæ ridens tantum imaginari definere esse bonam. ∇ Ad secundum, concedit Philosophus secundum intelligentiam esse causatum finaliter, sed non effectivè. ∇ Ad tertium, quiclibet intelligentia est necessaria una necessitate, & non duabus, apud Philosophum, neque ratio necessitatis est illis uniuersa, sed analogæ, est autem analogum numerabile. ∇ Ad quartum, negatur consequentia, quod enim remanet non eius ex remotione impossibilis removetur nisi oportet esse productum aut producibile, cuius oppositum conceditur de remanente non eius: ex remotione possibilis removetur.

*Ad hunc sen-
sum q̄ ois fi-
nis sit moti-
vus efficiēris
ad producen-
dum rē habē-
cēm finem.*

non. Et secundum quod triplices est finis. primus quem agens intendit producere. ut laborans sanitatem. Et iste ab intelligentijs est motus generatio. & forma materialis sed est secundarius patet secundo cali Cōmēt. 17. T. 21. T. 12. metaphy. cōmēt. 36. Secundus est finis. quem agens intendit conferuare ut Iam sanitatem exercendo se. Et hoc est tripliciter. aut quia intendit acquirere dispositionem qua conservari posuit homo cibum. Secundo. quia intendit repellere nocimentum. & hoc modo corruptibili agunt pro sui conservazione. Tertio. quia intendit operari in quo consistit eius perfeccio. Et hoc modo agunt intelligentes secundum pro sui conservazione. quia mouendo conservant se similes primo. quia intendunt id quod primum intendit. patet. 12. metaphy. cōmēt. 36. T. 2. de anima cōmēt. 45. Et secundarie actionem intendunt. actio tamen carum est propter ipsum. unde. 2. phy. cōmēt. 88. Dispositus enim necessarius simpliciter est. non si fit propter suam actionem. sed actio eius propter ipsum. Tertius est finis cui agens intendit se asimilare. ut in bono exercitu omnes intendunt finem principis. scilicet victoriam. Et sic asimilari illi. prima autem intelligentia non intendit sibi asimilari. quia est id finis sibi. aliae autem intendunt asimilari prime. primo phy. cōmēt. 81. non sunt ei aequales. aut aequae perfecte. aut eiusdem naturae cum ea. Omnia enim hæc impossibilia sunt. sed agere intendunt ad eandem intentionem. ad quam prima agit. Ex his igitur patet quod non concedit Philo plus primam conservare alias. sed aliae quodammodo se conservant. Ad confirmationem. eadem intelligentia. quae est finis. est efficiens. sed non omnium quorum est finis etc.

TERTIA est uia modi producendi. Artifex supponit ens in actu subiectum actioni eius, et natura supponit ens in potentia. ergo deus nihil presupponit, ergo potest creare. patet prima consequentia, quia deus est nobilior eis, et non datum prius, aut imperfectius subiectibile materia prima. **V** Secundo, nulla imperfectio est deo tribuenda, sed supponere subiectum actu est imperfectio, quia prouenit ex defectu agentis non tota altera virtualiter contingenit ex factu. **T**ertio, potest deus aliquid immediate efficere, ergo crea re. patet antecedens, quia si nihil posset immediate, neq; mediate aliquid posset, et sic nihil producere, et consequentia probatur. si in mediate aliquid efficit, causatum non requirit subiectum, quia si sic non immediate possit esse efficiendum, sed mediate subiecto. **V** Quarto, di staniam inter esse et non esse, que est infinita, potest deus trans-

re, ergo creare. **P** Quinto compositum fit et non forma, et meta, cõ. 26. **E**tiam octauo meta. tex., et com. s. ergo celum motum efficiunt. ergo celum efficiunt. **P** Ad primum. negatur consequentia, cõcluaderet, eum secundam intelligētiam posse creare. **P** Ad secundum. nego minorem. quia agens non posse facere aliquid impossibile non dicitur esse diminutio, sed dicere ipsum facere, aut posse facere aliquid impossibile est deceptio. s. phy. com. 4. **P** Ad tertium, et probationes negat. Philo sophus consequentias nullu eniſ efficiens preter deum effectum motum diunum, non tamen mediat mobile inter motus et motum, licet motus praesupponatur mobi-

le. $\forall$ Ad quartum. negatur consequentia, quia concluderet agens naturale posse creare. Secundo negatur antecedens, quia quodlibet præcise tantum distat à non esse quantum est in entitate, quod libet autem producibile finitum est ergo quodlibet producibile finite distat etc. $\forall$ Ad quintum. negatur cōsequētia secunda. patet in cōpositis substantialibus & materialibus. quorū subiectum est materia & aeternum. * neq; oportet q; cōpetent toti per se primo cōpetat parti per se secundū. patet de proprijs passionib; etc. $\forall$ Pro veritate autem habenda dico primū q; intelligentie media sunt causae. Et q; inter eas est inuenire perfectissimū, & q; non ab aeterno fuerunt. Et q; in infinitū distat à prima. Secundo dico q; latitudo creabilium terminabilis est exclusive uersus supra, quia nulla intelligentia potest esse ita perfecta, quin dabilis sit perfectionis. In infinitū enim perfectioris speciei intelligentiam a. deus potest producere, & sic potest esse q; infinite perfectam intelligentiam deus produxerit, quia nulla est repugnanciā ex parte productus, aut

productibili. Et esto quod infinite perfectam produxit et non sibi aequalis, aut maius se in perfectione produxit et. Non enim inde pendit, aut improducibilis, aequalis est dependens, productum, aut excessus adhuc enim alterius rationis esset productum a producente, et non supra producens, sic non infinitum ens produxit, quia nunquam infinite perfecta creatura esset infinite perfecta ens, nisi forte per unionem. Tertio dico quod infinitum ens debet ad extra producere claudit contradictionem, quia aut esset producendum supra diuiditatem, aut infra, aut introrsum primum, quia non excessibile est infinitus, non tertium, quia tunc producendum non esset ad extra, ergo secundum, ergo non infinitum ens. Et si aggregatus ex omnibus deo comparatur, infinite perfectior est pars aggregata. Quod autem tertio politicorum dicitur, pars non est nata excellere suum totum, utrum de parte quantitatibus, tamen non totu[m] aggregato deus est perfectior, pater prima pars, quia aggregatum est contingens, et desinens esse indigens gubernari, ad conting-

tiam, desitionem, et indigentiam gubernationis partis, quia cōgregatum ex necessario & contingentem est contingens, patet in sollo gismo complicanti maiorem necessariam minori contingenti, tū quia quilibet causis ad effectum concurrentibus ex concursu unius libere etc. * Patet secunda pars, quia deus nō se excedit, nec continere hoc et aliquid ultra, arguit perfectionem maiorem in aggregato q̄ in deo, quia secundum rem oīa in deo eminenter continentur, et secundum imaginationem, nō additur in lōgī, sed in la tuis, et hæc est apud multos cōgruita ad infinitatem dei, quia per additionem finite pfectiois finite pfecto redditur perfectius, et est argumēnum Platonis, ut recitat Aristoteles. IO. ethicorū capi. 2. si per additionem boni aliquic̄ redditur melius, tunc illud, cui addatur, nō fuit p̄ se boni. ¶ Contra præfertim dicta in secundo dicio, primo posteriorū, et quinto physicorum, cōmen. 13, in essentialibus ordinatis non est processus in infinitum, et datis extremis non

Nō s̄. seq̄tūr.
Materia in
actu efficit.
ergo mate-
ria efficit.

15.

*Efectus est
über.*